

26439

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 07.04.2025

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

İstanbul'un Kadıköy ilçesinde bulunan ve III. derece doğal SİT alanı olarak tescillenmiş Kuşdili Çayırı, kent merkezinde korunabilmiş ender kamusal yeşil alanlardan biridir. Şehir ekosistemi, çevresel denge ve toplumsal yaşam açısından önemli bir değer taşımaktadır. Yaklaşık 45 dönümlük bu alanın önemli bir kısmı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan imar planı değişikliğiyle birlikte yapılaşmaya açılmakta ve alanda beş katlı yapıların yanı sıra zemin altı otopark inşa edilmesi öngörülmektedir.

Oysa Kuşdili Çayırı yalnızca yeşil alan ihtiyacını karşılayan bir boşluk değil; kentsel yaşam kalitesini artıran, biyolojik çeşitliliğe katkı sunan ve halk sağlığını doğrudan etkileyen ekolojik bir varlık olarak değerlendirilmelidir. Kent içinde yaygınlaşan geniş yüzeyli beton alanlar, "ısı adası" etkisi yaratarak şehir sıcaklıklarını artırmakta, bu da hem ekosistem hem de insan sağlığı üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Kuşdili Çayırı da 1980'li yılların ortalarına kadar yüksek ağaçlarla kaplı bir alan iken, bugün büyük ölçüde betonla kaplanmış ve "ısı adası" özelliği taşıyan bir yapıya dönüşmüş durumdadır. Ancak bu alanın yeniden ağaçlandırılmasıyla, Kadıköy merkezde neredeyse hiç yeşil alanı bulunmayan 5 mahalle için bir "oksijen adası" yaratmak mümkündür. Bu da yalnızca çevre sağlığına değil, aynı zamanda toplumsal refaha doğrudan katkı anlamına gelmektedir.

Söz konusu alan, geçmişte de yargı kararlarıyla korunmuş; ancak son olarak Danıştay 6. Dairesi tarafından alınan kararlarla birlikte, yapılaşma riski yeniden güncel hale gelmiştir. Danıştay kararı, Bakanlık tarafından getirilen beş katlı yapılaşma ve yer altı otoparkı planlamasını onaylamakta; bu durum ise çevre politikaları, şehircilik ilkeleri ve kamu yararı açısından ciddi sakıncalar barındırmaktadır.

Kadıköy gibi yoğun yapılaşmanın hâkim olduğu bir merkez ilçede, mevcut yeşil alanların korunması büyük önem taşıırken, kamusal alanların rant odaklı projelere konu edilmesi, kent bütünlüğünü bozmakta, ekolojik riskleri artırmakta ve yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir. Nitekim, planlanan projeye ilişkin meslek odaları ve bağımsız uzmanlar tarafından hazırlanan raporlar; söz konusu imar planının nüfus yoğunluğu, ulaşım yükü, çevresel etkiler ve yapılaşma baskısı açısından ciddi sorunlar içerdiğini, ayrıca planlama esaslarının kamu yararına uygun biçimde hazırlanmadığını ortaya koymaktadır.

Bununla birlikte, saha verileri ve bilimsel raporlar, Kuşdili Çayırı'nın bulunduğu bölgenin taşkın riski taşıyan bir dere yatağında konumlandığını göstermektedir. Bu da yapılaşma girişimlerinin yalnızca çevreye değil, aynı zamanda can ve mal güvenliğine yönelik tehdit oluşturduğunu ortaya koymaktadır.

Öte yandan, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yapılan son hava kalitesi ölçümlerine göre, Kadıköy ilçesindeki hava kalitesi "hassas" düzeyde olup bu durum halk sağlığı açısından bir uyarı niteliği taşımaktadır. Bu bağlamda, yeşil alanların artırılması gerekirken, var olan kamusal alanların inşa faaliyetlerine konu edilmesi çevresel sürdürülebilirlik ilkeleriyle açıkça çelişmektedir.

Bu bağlamda;

1. Kuşdili Çayırı'nda planlanan yapılaşma ve yer altı otopark projesine ilişkin Bakanlığınızın yürüttüğü süreç hangi aşamadadır? İlgili imar planı değişiklikleri hangi gerekçelerle yapılmış; bu değişikliklerde kamu yararı, çevresel sürdürülebilirlik ve şehircilik ilkeleri gözetilmiş midir?
2. Plan kararlarının daha önce ilgili İdare Mahkemesi tarafından iptal edilmesine rağmen, Bakanlığınızca kararın istinafa taşınmasındaki gerekçeler nelerdir?
3. Kadıköy'de yapı yoğunluğunun ve altyapı yükünün halihazırda yüksek olduğu dikkate alındığında, söz konusu imar planı değişikliklerinin bölgenin nüfus yoğunluğuna ve hava kalitesine etkileri değerlendirilmiş midir?
4. Söz konusu alanın taşkın riski taşıdığı bilimsel verilerle ortaya koyulmuşken, bu bölgede inşaat faaliyetlerine izin verilmesi hangi teknik, jeolojik veya çevresel gerekçelere dayandırılmaktadır? Bu kapsamda herhangi bir Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) ya da jeolojik etüt raporu hazırlanmış mıdır?
5. Kadıköy ilçesinin hava kalitesinin "hassas" düzeyde olduğu Bakanlığınız ölçümleriyle tespit edilmişken, bu veriler doğrultusunda Kuşdili Çayırı'ndaki yapılaşma projesi halk sağlığı açısından herhangi bir bilimsel değerlendirmeye tabi tutulmuş mudur? Bu alanda yapılacak inşaat faaliyetlerinin hava kirliliği üzerindeki etkilerine ilişkin bir analiz yapılmış mıdır?
6. Bakanlığınızın, İstanbul gibi yoğun yapılaşmış büyükşehirlerde kamusal yeşil alanların korunmasına yönelik özel bir stratejik planı bulunmakta mıdır? Kuşdili Çayırı, bu plan kapsamında korunması gereken öncelikli alanlar arasında yer almakta mıdır?
7. Söz konusu projeye karşı çıkan meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların talepleri doğrultusunda, Bakanlığınız tarafından projeye ilişkin yeniden değerlendirme süreci gündeme alınmış mıdır?